

ZELENI FESTIVAL - KARLOVAČKA ZELENA PRIČA

Anita Malkoč Bišćan, dipl.knjižničarka

Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić" Karlovac

anita@gkka.hr

U ORGANIZACIJI Gradske knjižnice "Ivan Goran Kovačić" Karlovac, 18. rujna 2020. g. po prvi je puta održan *Zeleni festival - Karlovačka zelena priča*. Održavanje ove manifestacije dio je projekta Zelenih knjižnica koji je započeo 2015. g.

Izraz *zelena knjižnica* najčešće se upotrebljava u dva značenja. Prvo značenje odnosi se na knjižničnu zgradu koja je projektirana i izgrađena tako da u najmanjoj mogućoj mjeri nepovoljno utječe na okoliš. Arhitektonska rješenja glavne zgrade karlovačke knjižnice opravdavaju naziv zelene knjižnice. Drugo značenje tog izraza obuhvaća provođenje knjižničnih programa i aktivnosti. Knjižničari su

u 2019. g. pokrenuli ciklus predavanja za korisnike i lokalno stanovništvo pod nazivom *Zelena priča Karlovca*.

Projekt je namijenjen svim dobnim skupinama korisnika, a ostvaruje se kroz niz aktivnosti: predavanja i radionice, predstavljanja knjiga, projekcije dokumentarnih filmova, događanja na javnim površinama, radionice i posudbu knjiga na plaži, izložbe, uređenje knjižničnoga prostora i okoliša knjižnice itd.

Ideja koja je nastala tijekom 2019. g. potaknula je knjižničare na osmišljavanje novog programa pod nazivom *Zeleni festival*, s ciljem da se građani informiraju i educiraju o

važnosti zaštite okoliša i održivom razvoju. U isto vrijeme cilj festivala je i jačanje postojeće suradnje između knjižnica, udruga i ustanova na razini RH.

U okviru *Zelenog festivala* održano je više cjelodnevnih aktivnosti. Organiziran je stručni skup na kojem su sudjelovali pozvani predavači, stručnjaci s područja geologije, speleologije, biologije, knjižničarstva i drugih znanstvenih disciplina. Prof. dr. sc. Antun Alegro, redovni profesor na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, u uvodnom je predavanju govorio o ekološkom stanju tekućica u Karlovačkoj županiji. Stanje je prikazao na temelju makrofita, odnosno vodenog bilja, gdje je istaknuo probleme i izazove te smjernice kako riješiti probleme tekućica na području Hrvatske. U okviru skupa otvorena je i izložba Rijeke Hrvatske, autora Antuna Alegra, postavljena u Izložbenom salonu "Ljudevit Šestić". Autor je izložbom vizualno prikazao izvore i korita rijeka u Hrvatskoj i vegetaciju uz njih. Uz svaku sliku, osim lokacije, opisane su i prirodne ljepote, ali i problemi koji nastaju doticanjem čovjeka s prirodom.

Uz izlaganja stručnjaka, knjižničarima je bilo izuzetno zanimljivo poslušati i pozvano izlaganje Božice Dragaš, voditeljice Zelenih knjižnica u Knjižnicama grada Zagreba, kao najveće mreže narodnih knjižnica u Hrvatskoj. Sudionici su imali priliku saznati koje sve projekte provodi Zelena knjižnica za zeleni Zagreb koja programe radi kroz dvadeset i jednu knjižnicu u mreži. Na kraju svog izlaganja Božica Dragaš je još jednom naglasila kako je za uspješnu provedbu programa koji se provode u knjižnicama

nužna suradnja s ustanovama, udrugama i pojedincima koji se profesionalno bave područjem ekologije ili svojim aktivizmom u zajednici doprinose zaštiti okoliša i jačanju svijesti o održivom društvu.

U sklopu festivala sa posterskim izlaganjima sudjelovalo je deset knjižnica. Izlaganja su pristigla iz različitih dijelova Hrvatske, iz osnovnoškolskih, srednjoškolskih, sveučilišnih i narodnih knjižnica te Zagrebačkog knjižničarskog društva, što je izlaganjima dalo

različitost u pristupu. Uz predstavljanja postera, ispred knjižnice je bila postavljena i njihova izložba. Izbor najboljeg poster-a prema prosudbenoj komisiji koju su činili: Jasmina Milovčić, viša knjižničarka (ravnateljica Gradske knjižnice "Ivan Goran Kovačić" Karlovac), Margarita Maruškić Kulaš, mag. oec. (ravnateljica Javne ustanove Aquatika - Slatkovodnog akvarija Karlovac) i Marinko Pleskina, prof. (voditelj Odsjeka za kulturu i kulturnu baštinu Grada Karlovca) bio je *Zelena pismenost u školskoj knjižnici*, autorica Jasne Milički i Ane Sudarević iz Osnovne škole Marija Bistrica i Osnovne škole Dubovac Karlovac. Nagrada za najbolji poster bila je umjetnička slika karlovačke slikarice i pjesnikinje Mire Marković Mikoć. Za drugo i treće mjesto odabrani su posteri Knjižnice Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Gradske knjižnice "Juraj Šižgorić" Šibenik. Nagrada za drugo i treće mjesto bila je obiteljska ulaznica za Aquatiku - Slatkovodni akvarij Karlovac.

Na festivalu je predstavljena i knjiga *Speleologija*, koja je po prvi put izdana 2017. g. Zanimljivost knjige je u tome što je na njoj

radio niz stručnjaka različitih struka iz cijele Hrvatske. Uz urednika Gorana Rnjaka na knjizi je radilo preko četrdeset autora. Sama knjiga namijenjena je široj publici jer je pisana jednostavnim jezikom, ali kroz iskustva speleologa i znanstvenika. Ova je knjiga jedinstvena u svijetu po svom sadržaju, ali i po činjenici da obuhvaća nasljeđe nekoliko generacija speleologa. Drugo, dopunjeno izdanje, objavljeno je 2019. g., a uskoro se očekuje i prijevod knjige na engleski jezik.

Pozvano predavanje arheologa i lingvista, te dugogodišnjeg konzervatora u Konzervatorskom odjelu u Karlovcu i člana *SK Ursus spelaeus* iz Karlovca, Krešimira Raguža, iz opravdanih razloga nije bilo moguće poslušati uživo, ali je dostupno na YouTube kanalu Gradske knjižnice pod nazivom *Namjena špilja u ljudskoj povijesti*. Predavanje govori o tome kako su ljudi oduvijek poznavali i koristili špilje i jame. U njima su se putnici ili pastiri sa stokom sklanjali od nevremena i zvijeri ili noćili, nalazili izvore pitke vode, narod se u njima skrivaо od vojske i rata, a pojedinci od svakojake nevolje; sakrivale su se u njima dragocjenosti; u njima su ponekad čak i pokapali mrtve i imali svetišta. Doživljavali su ih dvojako: kao ulaze u podzemni svijet i sveta mjesta, ili su ih koristili kao profani, svakodnevni životni prostor i prostor za privremeni ili trajni boravak.

Drugi koautor knjige, Dinko Stopić, jedan je od suosnivača Speleološkog društva Karlovac i današnji predsjednik Društva.

Organizator je i sudionik brojnih speleoloških istraživanja u Hrvatskoj, mahom u Karlovačkoj županiji te na području sjevernog i srednjeg Velebita. Fotografiranjem podzemlja

bavi se od samih speleoloških početaka. Njegov fotografski rad prepoznat je i na međunarodnoj sceni te je osim osvojenih prvih mesta na foto natječajima speleološke tematike u zemlji, pobjeđivao i na međunarodnim foto natječajima. Njegove fotografije špilja dokaz su netaknute prirodne ljepote.

Tijekom trajanja skupa ispred Gradske knjižnice bili su postavljeni štandovi karlovačkih OPG-ova na kojima su se mogli razgledati i kupiti domaći ekološki proizvodi. Na štandovima su izlagači bili otvoreni za razgovor i savjete vezane uz proizvode i pripravke koje proizvode i prodaju.

Poticanje multidisciplinarnosti u pristupu organiziranja *Zelenog festivala* u Gradskoj knjižnici "Ivan Goran Kovačić" Karlovac pokazalo se korisnim, kako za knjižničare, tako i za ostale sudionike *Zelenog festivala*. Festival je potaknuo multidisciplinarnu suradnju u

provedbi programa koji motiviraju i potiču razvoj programa u zelenim knjižnicama te svijest o ekologiji.

Velika zainteresiranost i entuzijazam dodatni je motiv da se *Zeleni festival* uvrsti u mapu manifestacija i time postane tradicionalan skup knjižničara i svih ostalih stručnjaka, neposredno ili posredno vezanih uz zelene teme i ekologiju.

